GAZETA KRAKOWSKA

Nro 90.

Z KRAKOWA DNIA 10 LISTOPADA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 2 Listopada.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król, Pan nasz miłosościwy, pokładaiący szczęście swoie w pomyślności podległych berłu Jego poddanych, raczył nayłaskawiey za każdą bytnością swoią w tey stolicy, rzucić wzrok litościwy na ubogich, którzy pokorne swe prozby o wsparcie u Tronu Jego złożyli. Za pierwszą tu swoią bytnością, rozkazał wyliczyć na ten dobroczynny szafunek summę sto tysięcy Złotych Polskich, a za drugą bytnością, summę pięćdziesiąt tysięcy Złotych Polskich. Wyznaczona w tym celu przez N. Pana Kommissyia, złożona z JW. JXięd a Wołłowicza, Administratora dyiecezyi Warszawskiey, JW. Grabowskiego Jenerała brygady i JW. Stanisława Kosseckiego, Kawalera orderu S. Stanisława, roztrząsnęła podane prozby, i stosownie do woli Naymiłościwszego Dobroczyńcy, podzieliła już pierwszą summę między prawdziwie ubogich. Ułożone przez nią zdanie sprawy z tey czynności, Nayiaś. Pan dobrotliwie pochwalić raczył. Podział drugiey summy w tymże nastąpi sposobie. Dźwignieni z nędzy nieszczęśliwi zanoszą teraz gorące modły do Wszechmocnego Dawcy wszelkiego dobra, o iak naydłuższe dni życia łaskawie nam Panuiącego Monarchy.

Wypis z Rozkazow dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewiczowskiey Mości W. X. Konstantego.

Dnia 22 Paźdz. 1816 w Warszawie.

Za Naywyższym Rozkazem.

Otrzymuią żądane dymissyie dla odniesionych ran.

Z piechoty: Z pułku 4go liniiowego, Kapitan Stefan Szuszkowski.

Dla interessow familiynych.

Z pułku 7go liniiowego, Kapitan Wincenty Kownacki.

Dla słabości zdrowia.

Z tegoż pułku, Kapitan Michał Młochowski, w stopniu Majora, z pozwoleniem noszenia munduru.

Z pułku 8go liniiowego, Kapitan Jerzy Wysiekierski.

Dla interessow familiynych.

Z tegoż pułku, Porucznikowie: Teodor Slaski, i Andrzey Swidziński.

Z pułku 2go strzelców pieszych, Kapitan Melit Głębocki.

Dnia 24 Października.

Za Naywyższym Rozkazem.

Przeznaczeni zostaią.

W piechocie: Pod Szef Sztabu dywizyi 1wszey Podpułkownik Mroziński, do pełnienia obowiązków Szefa Sztabu teyże dywizyi, w mieyscu Pułkownika Chłossowicza, który odtąd liczyć się ma w woysku.

Z pułku 3go strzelców pieszych, Porucznik Mikulski, do pełnienia obowiązków Adjutanta polowego przy Jenerale Brygady Niesiołowskim.

Otrzymuie żądaną dymissyią dla interessów familiynych.

W piechocie: Z pułku 3go liniiowego Kapitan Kanonowski.

Z Peterzburga d. 30 Września d. h.

W gazecie Senackiey czytamy: „Stosownie do Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat, na powszechnem zebraniu Departamentów Petersburskich, słuchał przełożenia zarządzaiącego Ministerium Sprawiedliwości, Ministra Spraw wewnętrznych, Radcy Taynego i Kawalera, Józefa Piotrowicza Kozodawlewa, z wypisaniem postanowienia Komitetu Ministrów, w wyrazach następuiących: „Imiennym Naywyższym Ukazem, danym Rządzącemu Senatowi pod dniem 16 Sierpnia 1802 roku, rozkazano, iżby Zwierzchnicy Guberniy rządzili niemi w Imieniu Jego Cesarskiey Mości, przez pośrednictwo Rządów Guberskich, a nie przez iednę swoię osobę. Chociaż w roku 1814 na przełożenie Ministra Sprawiedliwości zalecone było od Rządzącego Senatu po całem Państwie, ściśle wykonanie tego prawa; pomimo to iednakże zdarza się, że niektórzy zwierzchnicy Guberniy niekiedy się od niego oddalaią. Z tego względu, Komitet Ministrów uznał za rzecz potrzebną, uczynić teraz przez Rządzący Senat ponowienie przerzeczonego prawa, iżby Zwierzchnicy Guberniy odbywali sprawy, nie inaczey, tylko przez Rządy Guberskie.„ O takowem postanowieniu Komitetu Ministrów, Zarządzaiący Ministeryium Sprawiedliwości przekładał Rządzącemu Senatowi dla należytego wykonania; Rozkazali: przez rozesłane Ukazy Rządzącemu Senatowi od Powszechnego Zebrania pod d. 30 Listopada 1814 roku, do wszystkich Zwierzchników Guberniy ponowiono zalecenie o ścisłem i pilnem wykonaniu Naywyższego Jego Cesarskiey Mości Ukazu, nastałego w dniu 16 Sierpnia 1802 roku, z tem, iż odtąd za odstąpienie od swych obowiązków w pomienionym naywyższym Ukazie wyrażonych, podpadną odpowiedzialności podług prawa; że zaś i po tem ponowieniu niektórzy Zwierzchnicy Guberniy oddalaią się od tego Naywyższego Ukazu; przeto na nowo ieszcze zalecić iak naysurowiey wszystkim Rządzącym Guberniiami, iżby na mocy przerzeczonego Ukazu Naywyższego, odbywali sprawy nieinaczey, iak tylko przez Rządy Guberskie; a ieżeliby i odtąd dostrzeżono, choćby naymnieysze, przez kogokolwiek z Rządzących Guberniiami oddalenie się od przepisanego w pomienionym Naywyższym ukazie porządku; ten za naypierwszem zdarzeniem, pociągmiony będzie do odpowiedzi podług prawa. Względem czego posłać Ukazy do wszystkich Rządzących Guberniiami, również przez Ukazy uwiadomić Guberskie Rządy, Władze, Izby Skarbowe, Sądy Główne i Jeneralne, oraz dalsze Sądownictwa i urzędowe mieysca,

Ministrów, Kontrolera Państwa; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, i do Moskiewskich Departamentów Rządzącego Senatu kommunikować wiadomość. — Dnia 21 Sierpnia 1816 roku.

Gazeta Petersburska, *Poczta Pòłnocna*, umieściła pod dniem 3cim Września N. K. od Brzegów Wisły, co następuie: ,,W nay-nowszych wiary godnych wiadomościach zawarte są niektóre szczegóły, tyczące się podróży, przez Cesarza Alexandra przedsięwziętey, w celu zwiedzenia nieiakiey części środkowych Prowincyy Państwa Rossyyskiego. Monarcha ten postanowił przeiechać niektóre z tych prowincyy, gdzie klęski woyny naydotkliwiey dały się uczuć, i na mieyscu przedsięwziąść środki, dla udzielenia istotney dla nich ulgi, i skuteczney pomocy, w stanie ich teraźnieyszym, rzeczywiście potrzebney. I dla tego miasto, nietylko ze swoiey rozległości, ale i z wielkości uczynionych poświęceń, pierwsze mieysce w Państwie trzymaiące, (Moskwa), naypierwey też zostało uszczęśliwione, pobytem Cesarza. Z Moskwy udał się N. Pan do przyległych prowincyi, dla sprawienia obecnością swoią tego, czego z porządku administracyi w daleko oddaloney przyszłości trzebaby było oczekiwać. Przyszedł nakoniec ten szczęśliwy dla Rossyi czas, w którym Rząd spokoynie może przywodzić do skutku proiekta swoie, względem wewnętrznego sprawowania kraiu, i starać się o udoskonalenie, polityczney iego organizacyi, która na nieszczęście; woyną przerwana była. Za przywróceniem powszechnego w Europie pokoiu, można się spodziewać, iż nie trzeba będzie oczekiwać długich lat upływu, aby mogły bydź zagoione rany, przez woynę częściom niektórych prowincyy Państwa zadane. Spoyrzenie Alexandra sprawi w tem więcey, aniżeli wszystkie zasady nauki rządowey, w naylepszey przedsięwzięte chęci. Dobroczynne widoki tego Pana, tak wielką ku niemu w iego poddanych wzbudzaiące ufność, każą zapominać przeminionych nieszczęść, przez rzeczywistą ich teraz ulgę, a ukazuiąca się szczęśliwa przyszłość stanie się dla nich zdroiem ożywienia i radości. Wszystkie kraie, berłu Jego poddane, pragnęłyby zarówno bydź uszczęśliwione obecnością Monarchy w czasie tey podróży; lecz czyliż podobna, aby w iedney chwyli spełnił życzenia wszystkich? Cesarz na tę podróż nie więcey nad dwa miesiące czasu poświęcić może, i wyiechał ze swoiey stolicy, w postanowieniu powrócenia do niey, około końca Października (N. K.). Ale N. Pan powróci do niey po zwiedzeniu nowych Państw swoich, które tak długo znosząc ucisk woyny, i dręczenie niezgodą wewnętrzną, uyrzą w pobycie Monarchy rękoymią nadziei i spokoyności. Wiadomo iest Cesarzowi Alexandrowi, iak ona im potrzebna, po tak długiey kolei cierpień i niepomyślności. Nowi iego poddani są przekonani, że N. Pan będzie niezawodnie i w Warszawie, dla widzenia i udoskonalenia nowo przez siebie ustanowionego Rządu. Duchem swym, który obdarzył ziemię pokoiem, duchem, który sam tylko zdolny iest nadać trwałość nowemu Rządowi, utwierdzi go i ustali.,,

Z Wiednia d. 2 Listopada.

Wczoray o godzinie 5 po połdniu przybył tu Król. Bawarski Jen. porucznik i Jen. adjutant, Hr. Wartemberg, z nader

radosną nowinę o uroczystem zaślubieniu d. 29 Październ ka o godzinie 7 w wieczor w Monachium Królewney Jmć Karoliny Augusty z Nayiasnieyszym Cesarzem naszem przez zastępstwo wysokiego iey Brata Królewicza następcy tronu Bawarskiego. J. C. K. Mość dał zaraz po przybyciu Hr. Wartemberg audyencyią i zaszczycił go wielkim krzyżem Austryiąckiego Leopolda orderu.

Przez gabinetowy list do pierwszego C. K. Wielkiego Marszałka Dworu, Xcia Trautmannsdorf, mianował N. Cesarz i Król dotychczasowego C. K. Wielkiego Mistrza obrzędów, aktualnego taynego Radcę Hr. Wurmbrand, Wielkim Marszałkiem N. Cesarzowey, nowey swoiey Małżonki, a dotychczasową Wielką Ochmistrzynią Arcy Xiężny Leopoldyny, Wdowę Hr. Lazańską, Wielką Ochmistrzynią N. Cesarzowey. Wielki Marszałek Hrab. Wurmbrand złożył na ten urząd d. 30 p. m. o godzinie 11 przed południem przed J. C. K. Mcią przysięgę wierności.

Dowodzący woyskami w królestwie Węgierskiem Arcy Xże Ferdynand przybył d. 26 Paźdz. do Prezburga dla zlustrowania tamteyszey osady i zakładów woyskowych, poczem d. 27 do Wiednia poiechał.

Z Berlina d. 2 Listopada.

N. Król raczył oznaymić kazać całey swey familii o uroczystem zaślubieniu swoiego Wnuka Xcia Fryderyka Pruskiego z Xiężniczką Wilhelminą Ludwiką Anhalt-Bernburg. J. K. Mość zaszczycić raczył Ces. Rossyyskiego Jener. piechoty Lambsdorf orderem Orła czarnego, Ces. Rossyyskiego aktualnego Radcę stanu Sowrassow orderem Orła czerwonego 2giey, a Kollegialnego Radcę Glinka tymże orderem 3ciey klassy.

Z Londynu d. 22 Października.

Wczoray było posiedzenie tayney rady. Onegday Rossyyscy Jenerałowie Xże Gorczaków i Hr. Wittgenstein iedli obiad u Xcia Rejenta. Podczas herbaty grała Małżonka Rossyyskiego Posła, Hr. Liewen, wiele arcypięknych sztuk na fortepianie. Hr. Wittgenstein naiął wielki dom w ulicy Burton.

D. 19 b. m. odiechał stąd Xże Kambridgi do Paryża, gdzie 8 dni zabawi, a potem uda się na wielki popis woyska do Cambray. D. 23 Listopada ziedzie przez Sztuttgard, &c. do Hanoweru. Na wiosnę iego siostra, Królowa Wirtemberska, przedsięwezmie podroż do Londynu. —— Xciu Klarencyi (Królewiczowi) ofiarowała szkoła główna w Oxford godność doktora prawa, a miasto prawo obywatelstwa.

Pisma nasze zawieraią rozmaite i po części iedne drugiem sprzeciwiaiące się wiadomości o buntowniczych zaburzeniach w hrabstwach Monmouth, (południoweу wallii) i Nottingham, i w Irlandyi. Ze w wschodniey Irlandyi nie są znaczące zaburzenia, okazuie to, że nie zwołano milicyi na ich uśmierzenie. Zaburzenia zaś w Nottingham i w Monmouth przypisuią opieszałości tamteyszych zwierzchności.

Liniiowy okręt Promoteuszu, opuściwszy d. 20 Września Algier, przybył do Portsmutu, przez który odebraliśmy stamtąd następuiące doniesienia: —— " D. 10 Września zbuntowało się woysko w Algierze; przypisywało Dejowi wszystkie poniesione nieszczęścia, i zostawiło mu wybór między utraceniem głowy i dozwoleniem woysku złupienia i zamordowania

wszystkich żydow i Maurów. Lecz Dey umiał pieniądzmi zaspokoić hersztów rokosu. Zaczęto zaraz wyprzątać gruzy z ulic i około naprawienia batteryy pracować. Officerom z okrętu Promoteusza, którzy znaydowali się na lądzie, nie stało się nic złego; ale Dey okazał kilkokrotnie swoie nieukontentowanie, że Angielski okręt znayduie się ieszcze w zatoce, i zabronił dostarczać Anglikom żywności. Jeszcze nie wszyscy niewolnicy ściągnionemi byli z wewnątrz kraiu do Algieru. Promoteusz polecił odebranie ich Sycylijskiey fregacie. Lubo w Algierze przywrocona została spokoyność, zagraniczni konsulowie obawiali się iednak nowego zaburzenia i dalszego zniszczenia tego miasta. Dey ma około 45 lat, iest światły i odważny. (Nie prawda iakoby miał do ludu mowę, iak publiczne pisma pod napisem z Liworna doniosły.) Po ukończoney bitwie obawiaiąc się zaburzenia, odesłał on swoią rodzinę, to iest matkę, brata i z bratunków z znaczną kwotą pieniędzy na Sardyńskiem okręcie do Stambułu. Janczarowie gniewali się bardzo na żydów i nazywali ich szpiegami Anglików. Dey odradzał im szarpnąć się na Maurów, ponieważ tych iest około 30,000, a janczarów niema iak 2000. — Dla tego tak spieszno naprawiaią w Algierze batteryie, iż spodziewaią się w krotce powtornego odwiedzenia od eskadry Amerykańskiey. Działowe łodzie, które nie były ieszcze podczas attaku Anglików ukończone, maią także bydź uzbroione. — Podług pism Amerykańskich zginął bowiem originalny traktat między Ameryką i Dejem Algierskim na okręcie Epervier. Prezydent zatwierdził go więc tylko w originalney kopii, a Dey nie chce tey kopii zatwierdzić, utrzymuiąc, iż brakuie w niey iednego artykułu, mocą którego miały bydź wszystkie przez Amerykanów zabrane okręty Algierczykom zwrocone.

Angielski konsul w Nowymiorku odesłał do oyczyzny około 1000 Anglików i Irlandczyków, ponieważ w Ameryce nie znaleźli pożywienia.

P. Wellesley wraca na swoie poselstwo do Madrytu przez Paryż.

Ajent gospody Loyds w Gibraltarze pisze pod d. 2 Października co następuie: "Lubo kray Tunetański zawsze ieszcze po woiennemu postępuie i trudno zapobiedz krążeniu iego okrętom; Kontraadm. Penrose, który stąd do Malty odpływa, odebrał iednak zapewnienie, że Tunetańskie okręty nie napastuią Angielskiey bandery.„

Z obawy rokoszu Murzynów w Jamaice posłano tam z Anglii 61 pułk i oddział artyleryi.

Rokoszanie południowey Ameryki ciągłe czynią na morzach rozboie z ludźmi różnych narodów, i nad rzeką Missisipi opanowali Matagorda, które mieysce umacniaią.

Xże Wellington mieszkać będzie we Francyi w wielkim zamku Catteau, w którym znayduie się około 50 pokoiów. Trzyma on 60 sfor gończych psów, gdyż wielkim iest miłośnikiem polowania.

Cena zboża podniosła się znowu, ale papiery rządowe spadły. W Islington pod Londynem znaleziony został d. 19 b. m. w łachmanach z głodu umarły człowiek. Niedawno uratowano od śmierci z głodu żołnierkę, która 4 dni leżała bez żadnego pożywienia, i zaczęły ią robaki toczyć. —

Liczba bankrutów, osobliwie z pomiędzy rękodzielników, codziennie się powiększa. Gazeta dworska pod d. 19 b. m. podała ich 24.

Powracaiący z wschodniey Indyi woienny bryg Termagant, który w przeszłym tygodniu do Portsmutu przybył, przywiózł z wyspy S. Heleny naynowsze wiadomości. Opuścił on tę wyspę d. 27 Sierpnia. Bonaparte iest zdrowy; ale w iego życiu i postępowaniu taka teraz zachodzi iednostayność, iż nic nowego o nim donieść nie można. Rocznica urodzin Xcia Rejenta obchodzona była na wyspie S. Heleny licznym balem przez Gubernatora Lowe w zamku Jamestown danym. Oprócz wyższych i niższych officerów morskich i lądowych, znaydowali się na nim Kommissarze Rossyyski, Austryiacki i Francuzki, urzędnicy cywilni, &c. Bonaparte nie był nań proszony. Dla zabawy mieszkańców utworzony tam został prywatny teatrzyk, na którym miłośnicy graią sztuki.

Z Paryża d. 23 Października.

D. 18 Xże Kentu pożegnał Króla i iego familiią, potem obeyrzał ieszcze dom Inwalidów.

Od kilku dni nie było woyskowey parady w Tuilleries.

D. 20 zebrał się pierwszy woyskowy Sąd Paryzki, pod prezydencyią Jen. porucznika Bordesoult, dla wydania wyroku przeciw Jen. porucznikowi Grouchy. Jeden z sędziów Margr. Pons chciał się oddalić, ponieważ iest krewnym oskarżonego, ale otrzymał pozwolenie pozostania się, gdyż dalekie bardzo zachodzi krewieństwo. Odczytane zostały papiery, a między innemi rapport Jen. porucznika Hr. Damas, który był naywaźnieyszy. Jen. Damas był adjutantem Xcia Angouleme, gdy ten w St. Esprit zawarł umowę z Jen. Gilly, którą Grouchy potem z rozkazu Bonapartego za nieważną ogłosił. Jen. Damas mówi w swoim rapporcie, iż Grouchy tak ścisło trzymał się rozkazów owczesnego swoiego Pana, iż nawet na dachu postawił straże dla pilnowania Xcia Angouleme, którego byłby pewnie kazał rozstrzelać, gdyby mu było nakazanem. Xże nie wątpi wcale otem. Wszelako Grouchy na samą myśl takiey zbrodni, porwał się za włosy, i zapewnił Jen. Damas, iż to przywiodłoby go do rozpaczy, ale nie mógłby przeciw swoiemu honorowi postąpić i musiałby bydź posłusznym. Proponował zatem, aby Xiąże się oddalił i ratował ucieczką. Lecz Xże nie chciał tego uczynić, póki tylko choć ieden z iego woiowników dzielić z nim będzie iego niebezpieczeństwa. Gdy go się Jen Damas pytał, dla czego podiął się tego zlecenia, zapewnił go Grouchy, że dwa razy go odmówił, ale trzeci raz nie mógł, ponieważ posiada znaczną rodzinę, a tylko 20,000 fr. dochodu. Nakoniec zapewnił, iż myślą iego było dozwolić Xciu uciec. — Po przeczytaniu papierów, zabrał głos syn Jenerała Grouchy, pułkownik, mówił przeciw nieprzyzwoitości sądu, i żądał, aby oyciec iego stosownie do ustaw podobnie iak Ney przez Parów był sądzony. Sąd naradzał się nad tem żądaniem przez 3 godziny i uznał się nieprzyzwoitym. (Jen. Grouchy liczy 21 ran.)

Mniemaią, iż nowa izba Deputewanych zatrudni się przed wszystkiem nowem urządzeniem obiorczych kollegiow, skarbem, odpowiedzialnością Ministrów i wolnością druku. Co się tycze ostatniego

przedmiotu, iest iuż wiele przygotowanych proiektów. Względem dzienników utrzymuią się zapewne dotychczasowe przepisy; lecz dla przeszkodzenia ich rozmnażaniu się, życzyć należy, aby ich wydawcy naznączono złożenie kaucyi 8000 do 10,000 fr.

Obranie deputowan[illegible], wyraża iedno z pism tuteyszych, iest iuż ukończone, i imiona Deputowanych, wyiąwszy kilku, są iuż wiadome. Prawdziwych przyiaciół Króla i konstytucyi ożywia bardziey niżeli kiedy nadzieia, widząc pomiędzy nowemi Deputowanemi naywięcey z tych, którzy w ostatniey izbie z naywiększą mocą, wytrwałością i Monarchicznemi uczuciami łączyli umiarkowanie. Że na liście Deputowanych roku 1816 znayduie się dosyć znaczna liczba mało lub wcale nieznanych dotąd w politycznych naszych zgromadzeniach imion, iest dobrą wróżbą. Nowe obiory odpowiadaią zupełnie zamiarom Królewskiego rozporządzenia z d. 5 Września. Gdy Król odwołał się do publicznego mniemania, o którem sprzeczne uczucia w ostatniey izbie powątpiewać kazały, znaleść się przecież teraz musi pewna liczba mężów, którzy do politycznych naszych kłótni wcale nie należeli. Nowa nasza izba nie będzie zupełna, gdyż niektóre departamenta nie obrały wcale reprezentantów; lecz 200 dobranych mężów potrafią ugruntować dobro kraiu, maiąc za przewodnika konstytucyią i mądre zamiary Monarchy.

Dziennik Prezydentów (Journal des Maires) zawiera ostry artykuł przeciw tym, którzy mówią o przywróceniu Religii i dawnych praw duchowieństwa. Duchowni twierdzą, iż artykuł ten dążący do zniszczenia ich zamysłów, pochodzi od Ministrów.

Jen. Hr. Thiars (dowódca Drezna w roku 1813) który siedział w więzieniu w Opactwie, został wypuszczony.

Gdy Monier, który iak wiadomo, opanować chciał zamek Vincennes i za to na śmierć skazany został, zaprowadzony był d. 21 rano do Conciergerie dla uskutecznienia wyroku, odszedł od siebie i zawołał: "Jak, ia mam ginąć, dziś mam ginąć! Oszukano mnie; spodziewałem się przebaczenia „ Nadaremnie cieszył go iego Spowiednik; żądał mówić ieszcze z swoim obrońcą P. Thouret, i pytał się czyli może otrzymać przebaczenie, gdy odkryie taiemnice. Gdy o godzinie 4 wszedł do iego więzienia kat, rzekł: Niechay do mnie przyydzie urzędnik, chcę mówić. „ Nie zadługo przybył do kancelaryi P. Dupati ieden z sędziów Królewskich, do którego przyprowadzono Moniera. Oba rozmawiali z sobą 3 kwadranse, i wyznania Moniera przesłane zaraz zostały Kanclerzowi, w których spodziewaią się ważnych odkryciów.

P. Beniamin Konstant przybył przed kilku dniami z Anglii do Kale, a Jen. Hr. Maison z Akwisgranu do Paryża.

P. Gaussard, radca izby rachunkowey, wydał teraz pismo o Skarbie, w którym wyrachował, iż teraźnieysze długi Francyi, iakkolwiek są wielkie, mnieysze iednak są o 94 mill. fr. iak były przed rewolucyią, a zwracaiąc się do Ludwika XIV okazał, iż ten Monarcha zostawił 4 tysiące 800 mill. długów, gdy teraźnieysze nie wynoszą iak 2 tysiące 360 mill. fr.

Zastępstwo w woysku iest znowu dozwolone; wszelako woyskowy chcący bydź

zasapionym, musi pewną kwotę rządowi zapłacić, która nie iest wielka.

Nie bez zadziwienia czytamy w iedney Londynskiey gazecie (Times): "że Anglicy albo niewolnikami, albo panami Francyi bydź muszą, i nie powinni dopuszczać, aby Ludwik XVIII umieszczał w służbie jenerałów lub ludzi z rewolucyi.,,

Przybył tu Angielski Adm. Cockburn i miał d. 21 audyencyią u Króla.

Marszałek Marmont, Xże Raguzy, wykonał d. 20 b. m. przed Królem przysięgę na Marszałka Francyi.

Podług doniesień z Madrytu zamiast spodziewanego przebaczenia, gazeta Dworska ponowiła tylko w d. 27 Września ogłoszone w d. 30 Maia 1814 rozporządzenie Królewskie, mocą którego zabroniony iest powrót wszystkim Hiszpanom, którzy sprzyiali przywłaszczycielowi tronu Jozefowi Bonapartemu. — U Dworu Hiszpańskiego iest zwyczay, iż podczas pierwszey ciąży Królowey dzwonią wielkim dzwonem pałacowym; lud zbiega się, Król i Królowa pokazuią się z ganku i oznaymuią, iż Królowa znayduie się w ciąży. Królowa wsiada potem do powozu i udaie się kościoła Panny Maryi Atochy; wszyscy grandowie otaczaią powoz piechotą, dla zaniesienia razem z nią modłów do Boga.

Z Filadelfii d. 14 Września.

Jedna z naszych gazet zawiera co następuie: — "Zebrani tu w znaczney liczbie Francuzi wezwali Jenerałow Sawary i Lallemand starszego, aby w Ziednoczonych Stanach Ameryki założyli przyszłe swoie mieszkanie. Uzbroiony w tym celu okręt posłany został do Turczech dla przywiezienia stamtąd powyższych Jenerałow, wraz z innemi zbiegłemi tam Francuzami. Coraz więcey osiada tu Francuzow przybywaiących z portów Belgii, którzy swoie kapitały albo składaią w banku Amerykańskim, albo zakładaią zanie fabryki, albo też grunta kupuią. Znany Real, który do Nowegoiorku przybył, znaczny z sobą przywiozł [illegible]iątek; i chce wydać obszerne dzieło o rewolucyi Francuzkiey", które zawierać w sobie będzie wiele niewiadomych dotąd rzeczy. — Handel kwitnie w Ziednoczonych Stanach i codziennie powiększaią się czynności handlowe. Przeciwne i z umysłu w Angielskich gazetach rozgłaszane w tey mierze wiadomości, nie zasługuią zatem na żadną wiarę. — Lato w północnych okolicach Ameryki i Kanadzie było tego roku nieprzyiemne; ale w południowych okolicach ciepłe i suche. Urodzaie w ostatnich, a osobliwie w Kentuki i obu Luisianach są bardzo obfite.

Z Odessy d. 22 Sierpnia.

Od 22 Kwietnia do 16 b. m. przybyło tu 460 kupieckich okrętów, pomiędzy któremi pod banderą Rossyyską 196; pod Austryiacką 70, pod Francuzką 10, pod Angielską 172 pod Turecką 10, i t. d.

Z Gandawy d. 23 Października.

Celne Angielskie korwety przestrzegaiące przemycania do Anglii zakazanych towarów, krążą aż pod portem Ostendy. Kule któremi często na podeyrzane okręty strzelaią, padaia czasem na groble tego miasta. Jak tylko natrafią na okręt prowadzący, zakazane w Anglii towary, zabieraią zaraz okręt i ładunek.

Xże Bernard Sasko-Weimarski osiadł na czas niejaki w naszem mieście.

DODATEK

DO Nro 90.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 10. LISTOPADA 1816 Roku W NIEDZIELĘ

Z Bruxelli d. 24 Października.

Posiedzenia Jeneralnych Stanów w d. 21 b. m. na ſtuteyszym ratuszu zagaione zostały przez J. K. Mość, obok którego Królewicz następca tronu siedział po prawey, a Królewicz Fryderyk po lewey stronie, następuiącą mówą od tronu w Hollenderskim ięzyku:

Wielmożni Panowie! Z nayżywszem donoszę wam ukontentowaniem, że między tem Królestwem i zagranicznemi Mocarstwami naylepsze zachodzi porozumienie, iże podług wszelkich okoliczności długo polegać możemy na tych przyiacielskich stosunkach. Z drugiey strony smutna zachodzi okoliczność, iż tak w naszem kraiu, iako też w większey części Europy bardzo zdrożała żywność. Z szczególnieyszą troskliwością starać się będę zgłębić sposoby, iakich rząd dla zapobieżenia tey klęsce użyć powinien; ale w sprawie, która łatwo powiększoną i przez namiętności i przesądy przyćmioną bydź może, potrzeba koniecznie wiedzieć wszystkie szczegóły. Wydane już są rozkazy do zebrania starannie wszystkich obiaśnień i stosownie do nich postępować będę. Podane Wam będą w czasie tych posiedzeń rozmaite środki do podniesienia naszego przemysłu i rolnictwa. Z pomiędzy urządzeń, które konstytucyia przepisuie, a do którego brakuie nam ieszcze ogólnych prawideł, niema ważnieyszego nad milicyią narodową. Zmierzaiący do tego proiekt do ustawy będzie Wam w krotce podany i polecam go wcześniey szczególnieyszey Waszey rozwadze. Powody ogólnego dobra dały powod do zamiany niektórych części kraiu za Pruskie; ieżeli WPanowie zezwolicie na tę zamianę, zatwierdzę zawarty w tey mierze traktat i wschodnie granice królestwa będą zupełnie oznaczone. Gdy podany wam zostanie rachunek dochodów i wydatków publicznego skarbu, spodziewam się, ż z ukontentowaniem postrzeżecie w nim znaczne zmnieyszenie się wydatków. Dla zastąpienia teraźnieyszych wydatków niema potrzeby pomnożenia zwyczaynych, ani obmyślenia nadzwyczaynych sposobów. Regularne i łatwe składanie poborow, okazuie iak zbawienny wpływ ma na położenie mieszkańców

wolność handlu i przemysłu; wszelako ani tą okoliczność, ani wzrastaiący kredyt nie odwiedą mnie od oszczędności i od przyiętego na siebie obowiązku, nie żądania od moich poddanych iak tylko takich ofiar, które nieodzownie potrzebnemi są do utrzymania chwały i bezpieczeństwa kraiu. Narod Niderlandski oczekuie po Królu i iego Reprezentantach, iż przez wytrwałość, otwartość, zgodność w sposobach i ustawiczną staranność dopniemy pożądanego celu.,, — Mówę tę przyięto okrzykami: Niech żyie Król! poczem Król się oddalił. Przy przyieździe i odieździe Króla słyszeć się dały z dział wystrzały. — Prezesem pierwszey izby mianował Król Hr. Thiennes, a drugiey Kawalera Membrede z Limburga.

Dziś daie tuteysze miasto świetną ucztę dla obecnych tu członków familii Królewskiey.

Z Amsterdamu d. 26 Października.

P. Robert Liston, ambassador Angielski przy Porcie Ottomańskiey, zaszczycony został od Xcia Rejenta wielkim krzyżem orderu kąpielnego.

W Antwerpii kosztuie teraz funt masła 1 frank i 20 centimow.

D. 20 odśpiewane tu zostało, rownie iak w całey Niderlandskiey Monarchii, *Te Deum* z powodu zwycięztwa pod Algierem.

Dla zaopatrzenia w żywność stoiącego we Francyi sprzymierzonego woyska zapisano z portów morza Baltyckiego wiele żyta.

Z Szwaycaryi d. 18 Października.

Naradzenia względem oznaczenia granic między Francyią i Szwaycaryią trwaią ciągle w Bazylei, i nie wiadomo ieszcze rychło się ukończą. — Przełożenia ligi Szwaycarskiey względem wolnego handlu z Francyią, dobrze, iak mowią, przyięte zostały od Dworu Francuzkiego, i iak się zdaie będą izbom w czasie ich posiedzeń podane w tey mierze proiekta do ustawy.

Rząd kantonu Soloturny posłał dwa swoie członki PP. Glutz i Luthy do Lucerny, dla umowienia się z Nuncyiuszem Papiezkim względem założenia w tym kantonie stolicy biskupstwa Bazyleyskiego.

Z Stambułu d. 25 Września.

Ze wszystkich pożarow, które od nieiakiego czasu zdarzaią się w tey stolicy, nayznacznieyszy był wczorayszy. Płomienie ogarnęły letni pałac W. Sułtana Bessiaktasz i większą część seraiu obrociły w pyrzynę. Mowią, iż urodzona niedawno córka W. Sułtana spalić się miała. Pokoie W. Sułtana zostały nienaruszone, gdyż ogień obrocił się przeciw Chińskiemu domkowi, który z wielką tylko trudnością uratowany został. Pożar trwał 5 godzin, do czego przyłożył się niemało zakaz zbliżenia się mężczyznom do gmachu kobiet, gdyż nie mogli się zaraz wziąść do gaszenia ognia. Rząd przedsiębierze środki do zapobieżenia tak często trafiaiącym się pożarom; ponowił zakaz chodzenia w nocy ze światłem po ulicach i nakazał patrolom imać przestępuiących ten zakaz. Opieszałych przy gaszeniu ognia officerów iańczarskich ukarał także surowo.

Z Frankfortu d. 23 Października.

Wczoray było 4te, a dziś 5te przedseymowe naradzenie posłów seymu. Naradzenia te tyczą się praw i przywileiów posłów, stosunków seymu z miastem Frankfortem, porządku seymowania, iako też

czyli będą w seymie wydziały, lecz dotąd nic ieszcze nie postanowiono. Sądzą, iż przed rozpoczęciem się seymu, co ma d. 5 Listopada niezawodnie nastąpić, będą ieszcze ze dwa naradzenia i na tych wszystko załatwionem zostanie.

Zastanowienia rzecz godna, iż przy głosowaniu na przyięcie lub odrzucenie naszey konstytucyi znaydowało się 3600 obywateli zgromadzonych, a przy iey zaprzysiężeniu zaledwo 4 do 500 i to naywięcey tych, którzy z obowiązku bydź musieli. Przy obraniu zaś reprezentantów na seym nie znaydowało się ich iak około 1100, chociaż liczba głosuiących obwateli wolnego naszego miasta wynosi do 4500.

Od brzegow Menu d. 26 Października.

W podanym przez stany Wirtemberskie Kommissarzom Królewskim planie woyskowym, ale od nich odrzuconym, żądane były następuiące wyięcia, od służby woyskowey: 1) dla synów urzędników kraiowych; 2) szlachty; 3) dla wszykich młodzieńcow, którzy w 18 roku życia stali się zdątnemi na urzędy kraiowe.

Wielki Xże Hesko-Darmstadtski przy drogości drzewa w Moguncyi, które z powodu liczney tam osady bardziey ieszcze drożeie, rozkazał pomiędzy ubogich mieszkańców tego miasta 80 siągów drzewa rozdać. Dobrodzieystwo to (dodaie Moguncka gazeta) tem iest bardziey cenione, że od wielu lat odwykliśmy przyymować iakowe wsparcie.

W Gotą rozkazał Xże podczas obchodu rocznicy bitwy pod Lipskiem d. 18 Paźdz. rozdać pomiędzy ubogich miasta 2000 bochenków chleba.

W kraiu Hessen-Kasselskim za pewne występki żołnierzy ma bydź kara pusczania przez rozgi przywrócona.

Gdy w Frankforcie nie ugodzono się na nowy ubior dla członków senatu, pozostała zatem iak dotąd czarna suknia.

Marszałek Soult, o którym Niderladskie pisma donosiły, że puścił się do Ameryki, osiadł w Düsseldorfie i urządził swoie mieszkanie sprzętami, które z Paryża sprowadził. Nie myśli on wcale o przeniesieniu się, gdyż wpisał się do tamteyszego kasino. Zresztą żyie bardzo skromnie.

W Londynie otworzona została galeryia dawnych zbroiów pod nazwiskiem *Oplotheca*, w którey okazuią także pancerz, którego Napoleon miał używać.

Kommissyia, którą Król Bawarski wyznaczył do ułożenia konstytucyi dla swoiego królestwa, ieszcze nie ukończyła swey pracy. — Mówią, iż i z tego królestwa wynoszą się ludzie na St. Domingo do królestwa Hayti. Naywiększą zachodzi obawa o młodzież, która niekontenta z swoiego losu, odważy się na ten niebezpieczny krok, a potem zawiedzioną okropnie zostanie w swoich nadzieiach.

Oyciec S. nie chce wchodzić w poiedyńcze umowy z Niemieckiemi Mocarstwami względem spraw Duchownych, ale z seymem zawrzeć chce konkordat dla całych Niemiec.

DONIESIENIA.

Niżey podpisany były Kommissarz Nadzwyczayny [Administracyi] woienney xięstwa Warszawskiego Delegowany w roku 1812 przez JW. Jenerała [Dywizyi Wielchorskiego Zastępcy Ministra Woyny do robienia kontraktów o Effekta na ubiór woyska, odbieraiąc częste odezwy od Entreprenerow o wydanie kaucyy przez nich do kontraktów złożonych, uwiadomia wszystkich interessowanych, tak w Królestwie Polskim iakoliteż i w W. Xięstwie Poznańskim zamieszkałych, iż kaucyie ich wraz z kontraktami, do byłey Administracyi woienney Xięstwa Warszawskiego przesłane zostały; nie

będąc teraz w czynney służbie, windykacyią onych zaiąć się nie może, przeto wskazuie im drogę do Kommissyi woienney Królestwa Polskiego. Uwiadomia oraz, iż gdy znaczne summy zadatkowe przy Entreprenerach pozostały, więc szczegołowy rachunek, też summy wykazuiący, wiele u każdego pozostało, ieszcze w R. 1814 podał Komitetowi woyskowemu na ręce JW. Jenerała jazdy Dąbrowskiego. Wzywam więc interessowane osoby, aby prożno do mnie nieudawały się, gdyż ich zgłaszania się tym samym żadnego skutku odnieść nie mogą. Dan w Gruszczynie pod Mniszewem d. 15 Października 1816

Józef Pągowski, były woysk Polskich Pułkownik krzyża woy. Kawaler.

Podaie się ninieyszym do publiczney wiadomości, iż dnia 12 Listopada r. b. 1816 o godzinie 9tey z rana w domu publicznym Sukiennice zwanym w Rynku Krakowskim, sprzedawane będą przez publiczną licytacyią ruchomości, iako to: suknie męzkie, bielizna, pościel, &c. za gotową kourant monetę. Chęć kupna maiący w mieyscu i terminie wyżey oznaczonym znaydować się raczą. Dan w Krakowie d. 7 Listopada 1816.

Franciszek Chwaliklewicz, Komornik S. P. P. i M. Krak.

Trybunał Iszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Wydał Wyrok następuiący. Wydział Iszy.

Przytomni: Jakób Makolski Vice Prezes, Ignacy Ostaszewski Sędzia, Leon Chwalibogowski Sędzia (podpisano) Makolski. Kuliczkowski Pisarz.

Działo się w Krakowie w domu Władz Sądowych na audyencyi Publiczney Trybunału Pierwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu; w Czwartek to iest dnia siodmego Listopada roku bieżącego Tysiąc Ośm set Szesnastego Roku.

Na podane w dniu dzisieyszym oświadczenie przez Błażeia Jozefa Lipnickiego, Handlem korzennem i materyiałów aptekarskich trudniącego się, o upadłości tegoż. — Trybunał naprzód, stosownie do Artykułu 13 xięgi III Kodexu Handlowego, poleca Sędziemu Pokoiu miasta Krakowa Okręgu I. dopełnienia przyłożenia pieczęci w handlu na mieyscach Artykułem 15 tegoż Kodexu wskazanych, i przesłanie Protokólu względem przyłożenia pieczęci sporządzonego Trybunałowi. — Powtóre, stosownie do Artykułu 18 tegoż Kodexu za Kommissarza upadłości, mianuie Sędziego Ostaszewskiego, a na Kuratorów massy wyznacza Kupców tuteyszego Miasta Jozefa Wasserraba i Ludwika Stanowskiego, polecaiąc mianowanym Kuratorom, dopełnienie obowiązków prawem Handlowym wskazanych, i stosownie do Artykułu 25 wykonanie przysięgi, przed wyznaczonym Sędzią, na to, iż powierzone sobie czynności przyzwoicie i wiernie sprawować będą. — Nakoniec potrzecie; Trybunał stosownie do Artykułu 19 tegoż Kodexu, w celu zabezpieczenia się względem osoby upadłego, — wzywa Wydział Policyi w Senacie Rządzącym, ażeby przydał upadłemu Błażeiowi Lipnickiemu strasz z Urzędnika Policyynego, tymczasowo zaś, strzeżenie osoby upadłego, poleca Woźnemu Sądowemu Schega, — mocą ninieyszego Wyroku którego publiczne wywieszenie, tudzież do Gazet publicznych podanie, stosownie do Artykułu 21 Rozdziału 3 xięgi III Kodexu Handlowego nastąpić ma. — Działo się i osądzono iak wyżey.

(podpisano) *Makolski.*
Kuliczkowski, Pisarz.

Zgodność z Oryginałem, Wyrokiem Zaświadczam
Kuliczkowski, Pisarz.

Niżey podpisany czyni wiadomo, iż ruchomości po ś. p. JW. Macieiu Sołtyku dóbr Woyczy z przyległościami Dziedzicu, pozostało w sukniach, bieliznie różney srebrze, miedzi, sprzętach pokoiowych i innych, powozach nowych, konie, &c. stosownie do zlecenia Wys. Trybunału Cyw. I. Inst. Woiewodztwa Krakowskiego dnia 30 Września b. r. do liczby 2480 wydanego, przez publiczną licytacyą w dniu 25 mca Listopada r. b. 1816 w dobrach Woyczy w obwodzie Stopnickim sprzedawane będą. — W Stopnicy d. 16 Października 1816 roku.

Szymon Przedpełski, Pis. Akt. P. *S.*

Uwiadomia się Sukcessorów W. z Abramowiczów Piotrowskiey, która w Kwietniu 1816 w Podorosku umarła, a żeby ciż dla odebrania ruchomości po zmarłey u W. Antoniego Szastra będących, zgłosili się, a to iak nayprędzey, ponieważ czynsz od składu tych ruchomości opłacać będą musieli.